

Bijlage 1.

Voortgang activiteiten Nationaal Actieprogramma Aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld (NAP)

 Afgerond
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 1				
Er zijn gedeelde maatschappelijke waarden en normen over hoe we met elkaar om willen gaan in de samenleving				
Publiekscommunicatie		2023- 2025	Allen	Het kabinet ontwikkelt publiekscommunicatie voor het NAP. Het doel is om het gesprek met elkaar aan te moedigen. De nadruk hierbij ligt op grenzen en gewenste omgangsvormen: hoe we willen we wél met elkaar omgaan. Het kabinet start verschillende campagnes die allemaal gevoerd worden onder de overkoepelende regel 'met elkaar trekken we de grens'. Deze regel verbindt alle publiekscommunicatie over dit onderwerp. De eerste campagne start in maart 2024 en gaat over het belang van het bespreken van gewenste omgangsvormen en seksueel grensoverschrijdend gedrag op de werkvloer. In juni zal het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) een informerende publiekscampagne starten over de Wet Seksuele Misdrijven. In nauwe samenhang daarmee volgt in het vierde kwartaal van 2024 een brede publiekscampagne over normen en consent.
Campagne gericht op het voeren van het gesprek over gewenste omgangsvormen en seksueel grensoverschrijdend gedrag op de werkvloer		Q1 2024	Allen	De eerste campagne start halverwege maart 2024 en gaat over het bespreken van gewenste omgangsvormen en seksueel grensoverschrijdend gedrag op de werkvloer. In de campagne is ook aandacht voor grensoverschrijdend gedrag dat online plaatsvindt. De campagne wordt gevoerd via radio, online video, social media en banners. De campagne leidt naar de campagnewebsite die informatie en hulpmiddelen biedt. Organisaties, leidinggevenden en medewerkers kunnen dit gebruiken om het gesprek over gewenste omgangsvormen en seksueel grensoverschrijdend op de werkvloer aan te gaan. Daarnaast verwijst de website naar extra informatie van organisaties die zich met dit onderwerp bezighouden. Het kabinet wilde de campagne eind 2023 starten. Maar omdat de voorbereiding van de campagne meer tijd vroeg, is de uitvoering is vertraagd. Daarom is besloten om de campagne te starten rond de conferentie over het NAP op 21 maart 2024.
Jaarlijkse conferentie NAP		2023-2025	OCW, SZW, JenV, en VWS	Op 22 maart 2023 vond de eerste conferentie van het NAP plaats. Op de conferentie waren meer dan 250 deelnemers aanwezig, onder andere vanuit overheden, maatschappelijke organisaties, ervaringsdeskundigen en de wetenschap. Zij bespraken hoe de maatregelen en acties uit het NAP verder gebracht kunnen worden, en welke volgende stappen nodig zijn om seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld te voorkomen en terug te dringen. Ook bood de conferentie mogelijkheden om de samenwerking tussen partijen te versterken. Op 21 maart 2024 vindt de tweede NAP-conferentie plaats.
Publieksmonitor		2023-2025	OCW	In maart 2023 ontving de Tweede Kamer de eerste publieksmonitor seksueel grensoverschrijdend gedrag . ¹ De publieksmonitor onderzoekt de gevoelens en gedachten van volwassenen in Nederland rond seksueel grensoverschrijdend gedrag. We herhalen de publieksmonitor jaarlijks tijdens de uitvoering van het programma. Eind februari is de tweede publieksmonitor opgeleverd. Die vindt u in bijlage 4.
Rondetafelgesprekken lhbtqi+		2023-2024	Regerings-commissaris	De regeringscommissaris organiseert tijdens de uitvoering van het NAP verschillende rondetafelgesprekken. In 2023 heeft zij in samenwerking met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) twee gesprekken georganiseerd over seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld tegen lhbtqi+ personen. Het doel was om vast te stellen welke ondersteuning zij nodig hebben. De regeringscommissaris verwacht in de zomer van 2024 te kunnen aangeven welk onderzoek en welke ondersteuning voor lhbtqi+ personen aanvullend nodig is.
Podcast alles op tafel		2023-2025	Regerings-commissaris	Inmiddels zijn er twaalf afleveringen opgenomen van de podcast 'Alles op Tafel'. Deze afleveringen zijn opgenomen met gesprekspartners uit verschillende sectoren en op verschillende plekken in het land. In 2024 wordt een tweede serie gestart. In deze serie wordt het gesprek met verschillende groepen in de samenleving gevoerd. De podcast werkt als middel om het maatschappelijk gesprek te stimuleren en te verdiepen. Ook leidt het tot het veel inzichten die nuttig zijn voor andere activiteiten uit het NAP en van de regeringscommissaris, zoals de sectorale aanpak.

¹ I&O Research (2023) [Onderzoek seksueel grensoverschrijdend gedrag](#)

 Afgerond
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 1				
Er zijn gedeelde maatschappelijke waarden en normen over hoe we met elkaar om willen gaan in de samenleving				
Project Mannenemancipatie als deel van de oplossing		2023-2025	OCW	Jongens en mannen zijn deel van de oplossing bij het aanpakken van seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld. Het project 'Mannenemancipatie als deel van de oplossing' van Emancipator maakt jongens, mannen en professionals zich hiervan bewust. Ook biedt het project hen informatie en handvatten om seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld onderling bespreekbaar te maken, te herkennen en uiteindelijk te voorkomen. In 2023 hebben 4000 mensen via 140 activiteiten meegedaan aan projecten, netwerksessies, en trainen en workshops op maat.
Gendergelijkheid op de werkvloer		2023-2024	SZW	Het kabinet zet in op gelijkwaardige kansen op de arbeidsmarkt voor vrouwen en mannen. Op dit moment is die gelijkwaardigheid er nog niet. Vrouwen hebben een ongelijke positie wanneer zij beginnen aan hun carrière, bijvoorbeeld als gevolg van zwangerschapsdiscriminatie. Ook is er sprake van ongelijkheid op de werkvloer. Zo bestaat er nog steeds een loonkloof, zijn er minder vrouwen in hoge functies, en heerst er in sommige sectoren en organisaties een vrouwonvriendelijke werkcultuur. Verder nemen vrouwen gemiddeld nog altijd meer onbetaalde zorgtaken op zich dan mannen en besteden mannen juist meer tijd aan betaald werk. Om die reden is SamenSprak gestart. Dit is een gesprek met de samenleving om beter te begrijpen hoe de huidige ongelijkheid een rol speelt in de levens van mensen en om samen aan oplossingen te werken. Het deelrapport over fase 1 met de eerste inzichten uit de gesprekken is op 8 maart 2024 ² met de Tweede Kamer gedeeld.
Project SAMEN		Q3 2022-Q3 2024	OCW	Het ministerie van OCW ondersteunt het project SAMEN. Dit project biedt verschillende diensten om seksueel, gendergerelateerd en huiselijk geweld binnen migrantengemeenschappen in Nederland te voorkomen en bestrijden. Bijvoorbeeld psychosociale ondersteuning, trainingen, mogelijkheden om kennis uit te wisselen, doorverwijzingen en preventieve maatregelen. Het project verleent deze diensten aan volwassenen met een migratieachtergrond die tot kwetsbare groepen behoren. Zoals vrouwen, jongvolwassenen en mensen uit de lhbtq+ gemeenschap. Het project heeft in vijf maanden 272 migranten bereikt die aanwezig waren bij voorlichtingen, spreekuren en groepssessies. Deze mensen kwamen uit 29 verschillende landen. Van deze groep was 64,5% vrouw, 35,1% man en 0,4% non-binair. Vijftien sleutelpersonen en tien medische vrijwilligers volgden een training en wisten migranten te bereiken. Zij spreken de talen Farsi, Arabisch, Turks en Tigrinya. 125 professionals zijn via verschillende soorten bijeenkomsten op de hoogte gesteld van het project. 17.635 mensen zijn via sociale media geïnformeerd over het project.
Alliantie Verandering van Binnenuit 2.0		2023-2027	OCW, SZW	De alliantie 'Verandering van binnenuit 2.0' is een samenwerkingsverband tussen het Consortium Zelfbeschikking, LCC+ en Movisie. Zij zetten zich in voor de veiligheid, gelijkheid en acceptatie van vrouwen en lhbtq+ personen in gesloten gemeenschappen. De alliantie stelt "voortrekkers" uit gesloten gemeenschappen in staat om een verandering van binnenuit in gang te zetten. Om de impact en duurzaamheid van een verandering van binnenuit te verstevigen, biedt de alliantie ook interventies aan voor gemeenten en professionals over hoe zij verandering van binnenuit kunnen faciliteren en stimuleren. In september 2023 is de alliantie gestart met een bijeenkomst waar tientallen vrijwilligers samenkwamen. Hier werden verschillende workshops gegeven. Ook zijn er werkgroepen samengesteld die de komende jaren werken aan de uitvoering van het activiteitenplan. Verder heeft de alliantie gespreksleiders geworven om de verschillende activiteiten en bijeenkomsten te begeleiden.

² Kamerstukken, 2023/24 30420, nr. 390

 Afgerond
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 1				
Er zijn gedeelde maatschappelijke waarden en normen over hoe we met elkaar om willen gaan in de samenleving				
Kennisplatform Inclusief Samenleven (KIS). Projecten rondom shame sexting en online shamen		2024	SZW	<p>Het Kennisplatform Inclusief Samenleven (KIS) wil zelfbeschikking bevorderen rondom seksualiteit van (jonge) vrouwen en lhbtqi+ personen met een migratie- of vluchtelingenachtergrond in een kwetsbare positie. Jonge vrouwen en lhbtqi+ personen uit deze gemeenschappen lopen risico op shame sexting en online shamen vanwege hun (vermeende) seksueel gedrag. Sommige ouders besluiten onder andere vanwege opvoedkundige dilemma's rondom deze vraagstukken om hun dochter of zoon achter te laten in het buitenland. KIS heeft met steun van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) in 2020 een aantal instrumenten ontwikkeld op deze thema's. Deze instrumenten helpen professionals en informele gespreksleiders om het gesprek met ouders en hun kinderen over deze thema's aan te gaan. De toolkits bevatten animaties en praktische handvatten.</p> <p>Sinds 2022 zet KIS in op verdere implementatie en borging van deze toolkits. Er zijn diverse leerbijeenkomsten over het voorkomen van shame sexting en achterlating gegeven aan onder andere jongerenwerkers, sociale professionals, professionals in en rond het onderwijs. In 2024 doet KIS onderzoek naar de resultaten. Hiermee kunnen de toolkits worden verbeterd.</p>
Alliantie Act4Respect Unlimited		2023-2027	OCW	<p>Binnen de alliantie Act4Respect Unlimited werken Rutgers, Atria en COC aan het verminderen en voorkomen van seksueel geweld en (ex)partnergeweld tegen meiden, jonge vrouwen en lhbtqi+ personen. De alliantie heeft hierbij specifieke aandacht voor intersectionaliteit en online geweld. De alliantie stimuleert positieve normen rond gender en seksualiteit bij jongeren en jongvolwassenen. Hiervoor voert zij onder andere een sociale mediacampagne. Daarnaast helpt de alliantie professionals in het onderwijs, bij zorg- en welzijnsorganisaties en bij politie/ justitie in het ondersteunen van jongeren bij een gezonde seksuele en relationele ontwikkeling. Hiervoor ontvangen professionals informatie en hulpmiddelen. Ook zet de alliantie een ambassadeursnetwerk op om professionals te stimuleren draagvlak voor dit thema binnen hun eigen organisaties te vergroten. Voor jongeren die extra risico lopen om slachtoffer of pleger te worden ontwikkelt de alliantie preventieprogramma's en trainingen ontwikkelt. Alle activiteiten en instrumenten zijn gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek.</p> <p>In 2023 is onder andere de sociale normcampagne 'Generatie Ja...En?' opnieuw gevoerd.³ Ook is voor professionals een congres georganiseerd over online daten en lhbtqi+ jongeren. Dit congres was de aftrap voor het ambassadeursnetwerk. Daarnaast zijn nieuwe interventies ontwikkeld, zoals verschillende online cursussen. LEFgozers, over praten met jongens over mannelijkheid en machogedrag, het G-Woord, over hoe je met aandacht voor gender geweld kunt voorkomen, en een variant op de interventie Happy2gether plus, voor jongeren met een licht verstandelijke beperking om (ex) partnergeweld voorkomen.</p> <p>Binnen drie maanden hebben 286 professionals LEFgozers en 135 professionals het G-Woord gevolgd. De deelnemers geven de cursussen gemiddeld het cijfer 8. Ze geven aan dat de e-leerdoelen ruimschoots gehaald worden. Bijna 90% zou de online cursus een collega aanraden. 1051 professionals volgden de e-learning van Happy2gether sinds de officiële lancering op 14 februari 2022.</p>

³ <https://generatiejaen.rutgers.nl/>

 Afgerond
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 1				
Er zijn gedeelde maatschappelijke waarden en normen over hoe we met elkaar om willen gaan in de samenleving				
Project Preventie seksueel grensoverschrijdend gedrag onder studenten		Q2-Q4 2023	OCW	In het kader van dit project organiseerden Rutgers en GELIJKSPEL verschillende activiteiten voor studenten(organisaties) om voorlichting te geven over seksueel grensoverschrijdend gedrag. Bijvoorbeeld workshops voor studenten, ondersteuning van studentenverenigingen bij beleidsvorming en de 'Ben je oké'-campagne ⁴ voor studenten. Aan de workshops hebben 8320 hbo- en wo-studenten deelgenomen. Er zijn 67 verenigingen in 7 bijeenkomsten ondersteund bij het maken van beleid op dit thema. 80 verenigingen namen deel aan de campagne. Het ministerie van OCW stelt in 2024 en 2025 middelen beschikbaar voor een nieuw project gericht op voorlichting over seksueel grensoverschrijdend gedrag onder studenten. Ook heeft de minister van OCW toegezegd het belang van voorlichting onder de aandacht te brengen bij hoger onderwijsinstellingen. ⁵
Studentenpact		Q3 2023-2025	Regeringscommissaris	In augustus 2023 sloot de regeringscommissaris samen met betrokken studenten het Studentenpact. In het Studentenpact staan acties rondom de thema's bewustwording, gedrag, meldingen en klachten, hulpverlening en maatregelen. Het doel is om seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld in het studentenleven zoveel mogelijk te voorkomen en aan te pakken. Inmiddels hebben 35 studenten- en studieverenigingen zich aangesloten. De regeringscommissaris werkt samen met de betrokken studenten en onderwijsinstellingen aan de implementatie van het pact. Ook willen zij ervoor zorgen dat nog meer studentenorganisaties zich aansluiten.
Onderzoek naar opvattingen jongeren en ouders		Q1 2023	VWS	Rutgers heeft onderzoek gedaan naar de opvattingen van jongeren en hun ouders over seksueel (grensoverschrijdend) gedrag. Ook onderzocht Rutgers de behoefte van ouders aan opvoedondersteuning op dit thema. De Tweede Kamer is hier met de presentatie van het NAP over geïnformeerd. ⁶ De inzichten uit dit onderzoek worden meegenomen bij het project Seksuele opvoeding door ouders van Rutgers.
Project Seksuele opvoeding door ouders		Q4 2023-2025	VWS en OCW	De ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en OCW subsidiëren van november 2023 tot en met 2025 het project 'Seksuele opvoeding door ouders'. Dit project is bedoeld om ouders en verzorgers te ondersteunen bij een gezonde en veilige seksuele opvoeding van hun kind. Het project informeert ouders en verzorgers over hun rol hierin en biedt een plek waar zij informatie kunnen vinden, zowel online als offline. Ook ontwikkelt Rutgers samen met ouderorganisaties passend materiaal voor ouders en verzorgers om het gesprek te voeren. Het doel is om ervoor te zorgen dat zij hun kinderen tijdig informeren en op een manier die bij hun leeftijd past. Tenslotte wordt een netwerk van opvoedpartners opgericht om kennis te delen en advies op te halen. In december 2023 is de eerste campagne gestart om ouders bewust te maken van hun rol in de seksuele opvoeding. Ook is de website www.seksueleopvoeding.nl online gegaan. De eerste campagne loopt tot maart 2024. Tijdens het project volgen nog twee campagnes.

⁴ [Ben je oké? \(benjeoke.nl\)](http://benjeoke.nl)

⁵ Kamerstukken II 2022/23, 34843, nr. 80

⁶ Kamerstukken II 2022/23, 34843, nr. 67

 Afgerond
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 1				
Er zijn gedeelde maatschappelijke waarden en normen over hoe we met elkaar om willen gaan in de samenleving				
Wegwijzers Seksualiteit online voor primair en voortgezet onderwijs voor advies rondom sexting		Q2-Q3 2023	OCW	De wegwijzers bieden onderwijsprofessionals en partners in de strafrechtketen en het sociaal domein een overzicht van stappen die zij kunnen nemen als ongewenste sexting heeft plaatsgevonden (of dreigt plaats te vinden). Ook staan er contacten in die zij kunnen benaderen. Daarnaast bieden de wegwijzers voorlichtingsmateriaal om zelf lessen samen te stellen over ongewenste sexting. In 2023 is er een rondvraag in het onderwijs over de wegwijzers geweest. Hieruit blijkt dat de wegwijzers een nuttig hulpmiddel kunnen zijn, maar dat de bekendheid laags is en er inhoudelijke verbeterpunten zijn. In 2024 zullen de wegwijzers herzien en opnieuw onder de aandacht gebracht worden.
Expertisepunt Burgerschap		Vanaf 2022	OCW	Het thema seksuele diversiteit is ook relevant in de context van burgerschapsonderwijs. De verduidelijkte burgerschapswet eist expliciet van scholen dat het onderwijs zich richt op het bijbrengen van kennis over en respect voor seksuele gerichtheid en dat scholen zorg dragen voor een omgeving waarin leerlingen en personeel zich veilig en geaccepteerd voelen ongeacht hun seksuele gerichtheid. Om scholen te ondersteunen bij het geven van burgerschapsonderwijs is per 1 juli 2022 het Expertisepunt Burgerschap (EB) in het leven geroepen.
Aanscherpen beroepscode zorg en welzijn		Q3-Q4 2023	VWS	Het ministerie van VWS bevordert het gesprek met beroepsverenigingen in de zorg, om te kijken of de beroepscode aangescherpt kunnen worden om meer aandacht te geven aan het risico van seksueel grensoverschrijdend gedrag.
Verkenning bespreekbaar maken van seksualiteit in de zorg		Q1 2023	VWS	Rutgers heeft onderzocht wat zorg- en hulpverleners (in de huisartsenzorg, jeugdzorg en gehandicaptenzorg) nodig hebben om proactief en zonder ongemak met hun cliënten over seksuele gezondheid en seksualiteit te spreken. De resultaten van deze verkenning zijn begin 2023 opgeleverd.
Beleidsvisie seksualiteit en intimiteit voor mensen met een beperking		2023-2025	VWS	Op 24 oktober 2023 heeft de Tweede Kamer de Kamerbrief beleidsvisie intimiteit en seksualiteit voor mensen met een beperking ontvangen. ⁷ In de beleidsvisie wordt ingezet op: (i) het faciliteren van ontwikkeling en verspreiding van goede, vindbare kennisproducten rondom intimiteit en seksualiteit, (ii) het borgen van structurele aandacht voor intimiteit en seksualiteit binnen zorgorganisaties en het informele netwerk & (iii) het in staat zijn om eigen grenzen aan te geven voor mensen met een beperking, zorgverleners en naasten.
Onderzoek veilige zorgrelatie in gehandicaptenzorg		Q3 2023	VWS	Het onderzoek verkent of het beschikbare instrumentarium het bespreken van intimiteit en seksualiteit voldoende mogelijk maakt. Ook is onderzocht of op basis van het instrumentarium een passende reactie volgt als er grensoverschrijdend gedrag heeft plaatsgevonden. De Tweede Kamer heeft het onderzoek op 24 oktober 2023 ontvangen als bijlage bij de Kamerbrief Beleidsvisie intimiteit en seksualiteit voor mensen met een beperking. ⁸
Verkenning doorlopende leerlijn		2023-2025	Regerings-commissaris	De regeringscommissaris stimuleert de ontwikkeling van een doorlopende leerlijn voor seksuele en relationele vorming in het basis-, voortgezet, beroeps- en hoger onderwijs. Zij ontwikkelt hiervoor samen met de onderwijspartijen en in afstemming met het ministerie van OCW een aanpak. Zij bouwt hierbij voort op haar advies over de aanpak van seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld in het hoger onderwijs en de wetenschap. ⁹

⁷ Kamerstukken II 2023/24, 32239, nr. 14

⁸ Kamerstukken II 2023/24, 32239, nr. 14

⁹ Te vinden op: www.rcgog.nl

 Afgerond
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 1				
Er zijn gedeelde maatschappelijke waarden en normen over hoe we met elkaar om willen gaan in de samenleving				
Actualisatie kerndoelen seksuele vorming en aanpassing digitale geletterdheid		2023-2024	OCW	Scherpe kerndoelen verduidelijken voor scholen wat er van hen wordt verwacht qua seksuele vorming. Dat kan de opgroeiende generatie helpen elkaars grenzen en wensen te respecteren en gezonde keuzes te maken. De verwachting is dat de nieuwe kerndoelen voor het primair onderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs eind 2024 zijn ontwikkeld. Ze zullen dan met de Tweede Kamer gedeeld worden.
Kwalificatie-eisen MBO		Q1-Q2 2024	OCW	In het voorjaar 2024 ontvangt de Tweede Kamer de brief over de voortgang van de aanpak basisvaardigheden in het middelbaar beroepsonderwijs. Burgerschap is hier onderdeel van.
Stimuleringsprogramma Gezonde Relaties en Seksualiteit binnen Programma Gezonde School		2023-2025	VWS en OCW	Het stimuleringsprogramma loopt tot en met 2025. Het zorgt ervoor dat scholen in het primair, speciaal, voortgezet en middelbaarberoepsonderwijs ondersteund worden om te werken aan het thema 'relaties en seksualiteit'. Scholen kunnen kiezen uit erkende interventies en facultatieve onderdelen voor relationele en seksuele vorming. Zij krijgen hierbij ondersteuning van een Gezonde School Adviseur vanuit de lokale gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD). Zo krijgen kinderen en jongeren informatie over onderwerpen als gezonde relaties, veilig vrijen en zwangerschap. Ook leren ze vrij te praten over wensen, consent en grenzen. Ruim tweeduizend scholen in Nederland hebben de stimuleringsregeling toegekend gekregen. Van deze scholen geeft 80% aan dat zij dankzij de stimuleringsregeling lespakketten kunnen kopen en gebruiken. Scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs, praktijkonderwijs en mbo-scholen krijgen voorrang op de regeling.
Opvolging GREVIO aanbevelingen online en digital geweld tegen vrouwen		Q3 2024	VWS, JenV en OCW	De Tweede Kamer heeft het onderzoeksrapport ' Digitale dimensie van geweld tegen vrouwen, Opvolging Algemene Aanbeveling nr. 1 GREVIO ' van Regioplan op 22 september 2023 ontvangen. ¹⁰ De ministeries van VWS, JenV en OCW werken aan de opvolging hiervan. Het ministerie van VWS kijkt hierbij naar de onderdelen die gaan over preventie, bescherming en samenhangend beleid. Het ministerie van JenV pakt de acties rondom vervolging op. De betrokken ministeries zijn gestart met een analyse waar lopend beleid versterkt, bijgestuurd of aangepast moet worden. De Tweede Kamer ontvangt in de zomer van 2024 een beleidsreactie op het onderzoek van Regioplan.

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 2				
Wet- en regelgeving weerspiegelen de (veranderende) maatschappelijke norme				
Wijziging van de Arbeidsomstandighedenwet in verband met het verplicht stellen van een vertrouwenspersoon		2023-2024	Initiatiefnemer (Lid Maatoug van PvdA-GL)	Door GroenLinks is een initiatiefwetsvoorstel ingediend om werknemers een wettelijk recht op toegang tot een vertrouwenspersoon te geven. Dit wetsvoorstel is op 23 mei 2023 aangenomen door de Tweede Kamer en wacht nu op behandeling in de Eerste Kamer.

¹⁰ Kamerstukken II 2023/24, 28345, nr. 269. Regioplan (2023) Digitale dimensie van geweld tegen vrouwen, Opvolging Algemene Aanbeveling nr. 1 GREVIO.

 Afgerond
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 2				
Wet- en regelgeving weerspiegelen de (veranderende) maatschappelijke norme				
Advisering wettelijke verplichting vertrouwenspersoon		Q1 2023 en Q1 2024	Regeringscommissaris	Op 17 januari 2023 heeft de regeringscommissaris de Tweede Kamer geadviseerd over het initiatiefwetsvoorstel verplichtstelling vertrouwenspersonen. ¹¹ Zij zal in 2024 verder adviseren over de kennis, vaardigheden, rol, en positie van de vertrouwenspersoon binnen organisaties en hoe dit mogelijk in regelgeving kan worden opgenomen. Daarbij gaat het om het waarborgen van de deskundigheid en onafhankelijkheid van vertrouwenspersonen. En om het zorgen voor voldoende faciliteiten, tijd, en middelen voor vertrouwenspersonen om hun werkzaamheden goed te kunnen doen.
Wettelijke verplichting gedragscode en klachtenregeling		Q3-Q4 2024	SZW	Op dit moment werkt het ministerie van SZW aan het wetsvoorstel verplichting gedragscode en klachtenregeling. Naar verwachting start de internetconsultatie in de tweede helft van 2024. De zorgvuldige uitwerking van onderdelen van de wetgeving kost meer tijd dan vooraf verwacht. De planning is daarom bijgesteld. Eerder heeft de minister van SZW aangegeven ernaar te streven het wetsvoorstel in de tweede helft van 2024 in te dienen bij de Tweede Kamer. De regeringscommissaris wordt periodiek gevraagd om input te leveren op het wetsvoorstel.
Ratificatie IAO-verdrag 190		2023-2024	SZW	Nederland bereidt op dit moment het goedkeuringswetsvoorstel voor, dat voor uitdrukkelijke goedkeuring aan het parlement zal worden voorgelegd. Het goedkeuringswetsvoorstel IAO-verdrag 190 wordt naar verwachting in 2024 aangeboden aan de Tweede Kamer.
Communicatie ministerie van JenV in het kader van Wet seksuele misdrijven		2023-2024	JenV	Het ziet er naar uit dat op 1 juli 2024 de Wet seksuele misdrijven in werking treedt. Dit jaar start een branded content campagne over de Wet seksuele misdrijven. Die wordt geplaatst op kanalen die jongeren tussen de 16 en 30 jaar oud bereiken. Het doel is hun te informeren over de nieuwe wet die eraan komt en wat dat voor hen kan betekenen. Daarnaast komt er grootschalige publiekscommunicatie over de Wet seksuele misdrijven, gericht op algemeen publiek en in samenwerking met het NAP. Hierbij wordt gekeken naar specifieke doelgroepen.
Inkoopvoorwaarden omtrent diversiteit en inclusie uitbreiden		2023-2025	Rijksoverheid	Op initiatief van het ministerie van OCW zijn mogelijkheden verkend om via aanbestedingen vaker zaken te doen met bedrijven die zich committeren aan de diversiteits- en inclusiedoelen van de Rijksoverheid. Dit heeft ertoe geleid dat het thema Diversiteit en Inclusie in inkoop Rijksbreed wordt opgepakt. In de brief van de Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme (NCDR) is de Tweede Kamer geïnformeerd over een aantal lopende initiatieven. ¹² Zo verkennen de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Economische Zaken en Klimaat (EZK) op welke manier de 'Gender Responsive Public Procurement'- bepalingen als uitgangspunt kunnen dienen voor (Rijks)inkoopbeleid en/of in de wetgeving. Ook evalueert het Rijk in 2024 de Rijksinkoopstrategie 'Inkopen met impact'. Hierin wordt onder andere het thema Diversiteit en Inclusie meegenomen. OCW zet zich in om hierbij te verkennen hoe er meer aandacht kan zijn voor het voorkomen en tegengaan van seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld.
Verkenning randvoorwaarden subsidieverstrekking		2023-2025	OCW	Sinds 31 juli 2023 zijn aanvragers voor een subsidie op het terrein van emancipatie verplicht om te zorgen voor een veilige werkomgeving met passend beleid tegen seksueel grensoverschrijdend gedrag. Bij indiening van een subsidieverzoek moet de aanvrager aangeven wat dat beleid precies inhoudt. Op basis van ervaringen van het ministerie van OCW onderzoeken we de mogelijkheden om zulke voorwaarden breder in te voeren binnen de Rijksoverheid.

¹¹ Te vinden op: www.rcgog.nl

¹² Nationaal Programma tegen Discriminatie en Racisme (2023). (overheid.nl)

 Afgerond
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 3				
Organisaties hebben processen voor preventie, signalering en opvolging op orde				
Website Route naar RI&E		Q2 2023	SZW	De website Route naar RI&E helpt bedrijven met het opstellen van een risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E). In 2023 is de website in samenwerking met stakeholders verbeterd. Hierbij was specifieke aandacht voor het gesprek tussen werkgevers en werknemers bij het opstellen van de RI&E. Zodat zij met elkaar in gesprek zijn bij alle stappen van het opstellen van de RI&E. In het instrument is specifiek aandacht voor seksueel grensoverschrijdend gedrag als risico in een bedrijf.
Keuzehulp overzicht aanbod interventies tegen PSA		2022-2023	SZW	In 2022 is TNO gestart met de ontwikkeling van een digitale keuzehulp die werkgevers overzicht biedt in het beschikbare aanbod van maatregelen tegen psychosociale arbeidsbelasting (PSA). Uit de verschillende evaluaties die TNO uitvoerde bleek dat werkgevers onvoldoende behoefte hebben aan de keuzehulp. Dit gold met name voor Mkb'ers. Om die reden is een alternatief ontwikkeld. In opdracht van de ministeries van SZW en VWS heeft het Trimbos Instituut de generieke leidraad ontwikkeld. Deze staat sinds februari online. ¹³ In de leidraad worden op organisatie-, team- en individueel niveau maatregelen en interventies aangereikt voor verschillende stadia van klachten (voorkomen, verminderen en ondersteunen). Een werkgever, manager of HR-professional kan deze maatregelen nemen om mentale klachten op het werk te beperken.
Acties Nederlandse Arbeidsinspectie		2023-2024	NLA	De Arbeidsinspectie is momenteel bezig met twee projecten bij sociale werkvoorzieningsbedrijven en in verpleeg- en verzorgings-tehuizen. Deze projecten zijn gericht op de aanpak en achterliggende oorzaken van eventueel intern ongewenst gedrag. Intern ongewenst gedrag is ongewenst gedrag tussen collega's, of tussen leidinggevenden en collega's. Daarnaast heeft de inspectie in 2023 monitoronderzoek op universiteiten uitgevoerd. Om te beoordelen hoe het gaat met de uitvoering van de verbeteringsplannen op het gebied van werkdruk en intern ongewenst gedrag. De uitkomsten worden in 2024 gepubliceerd in een Arbo in Bedrijf Special. In 2024 krijgt het onderzoek vervolg in een inspectieproject bij universiteiten waar nog tekortkomingen zijn in het arbobeleid. In 2022 heeft de inspectie een Delphi-studie uitgevoerd naar risicofactoren voor intern ongewenst gedrag en maatregelen die werknemers kunnen nemen. De inspectie verwerkt de inzichten uit deze studie in een werkinstructie voor inspecteurs. Deze wordt in 2024 afgerond en gepubliceerd op de website.
Handreiking voor werkgevers over het opvolgen van meldingen over seksueel grensoverschrijdend gedrag		2023-2024	Regerings-commissaris	In maart 2024 wordt een nieuwe handreiking gepubliceerd. Hierin is de input van meer dan vijftig deskundigen en ruim dertig organisaties op het prototype verwerkt. De ministeries van OCW en SZW nemen hieraan ook deel. Er is ook een deel aan toegevoegd over cultuurverandering en preventie. Daarnaast wordt er gewerkt aan een publieksversie van de handreiking om de handreiking toegankelijker te maken voor alle lezers en organisaties.
Programmatische aanpak van de sociale partners		2023-2025	Sociale partners en de regerings-commissaris in samenwerking met SZW	De sociale partners zijn eind 2023 gestart met de uitvoering van hun programmatische aanpak. Dit doen ze in samenwerking met de regeringscommissaris. De sociale partners hebben onder andere een inspiratiesessie met en voor (vertegenwoordiging van) werkgevers en werknemers georganiseerd. Dit jaar starten de sociale partners met omstandertrainingen, trainingen voor OR-leden en trainingen voor management. Daarnaast wordt er gewerkt aan sectorale aanpakken.

¹³ Leidraad: Een organisatiebrede aanpak van mentale gezondheid op het werk - Trimbos-instituut

 Afgerond
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 3				
Organisaties hebben processen voor preventie, signalering en opvolging op orde				
Rijksoverheid als werkgever		2023-2025	BZK	<p>De Rijksoverheid werkt als grootste werkgever van Nederland aan het tegengaan en voorkomen van ongewenst gedrag. Dit gebeurt op verschillende manieren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het Kader Basiseisen voor vertrouwenspersonen Rijksoverheid heeft aandacht voor de opleidingen van vertrouwenspersonen. Bijvoorbeeld hoe om te gaan met ongewenst gedrag en informatie over meld- en verwijsmogelijkheden. • De Rijksoverheid evalueert de Gedragscode Integriteit Rijk (GIR) als minimumnorm voor gewenst gedrag. • Er komt een interne bewustwordingscampagne om ongewenst gedrag te herkennen en voorkomen. Ook maakt de campagne duidelijk waar iemand ongewenst gedrag kan melden en wie je daarbij kan helpen, waaronder vertrouwenspersonen. • Het Programma Dialoog en Ethiek organiseert verdiepende sessies over seksueel grensoverschrijdend gedrag. • De Interdepartementale Commissie Bedrijfsvoering Rijksdienst (ICBR) heeft de Rijksbrede Klachtencommissie Ongewenste Omgangsvormen in april 2023 goedgekeurd. Het is de bedoeling dat nieuwe klachtenregeling in 2024 ingaat. • In de Rijksbrede workshop Sociale Veiligheid is aandacht voor verschillende vormen van ongewenste omgangsvormen. Seksueel grensoverschrijdend gedrag is één van die vormen die daarbij aan bod komt.
Sportakkoord sociaal veilige sport		2022-2026	VWS	<p>Vier partijen hebben 14 december 2022 het Sportakkoord 2 ondertekend: NOC*NSF, de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG), het ministerie van VWS en Platform Ondernemende Sport (POS). Een van de hoofdthema's is een sociaal veilige sport. In het akkoord staan vier basiseisen voor sportaanbieders om een sociaal veilige omgeving te bieden, namelijk: 1) deelname aan de regeling gratis VOG, 2) Gedragscode Sport, 3) vertrouwenscontactpersoon en 4) een cursus of e-learning voor trainer-coaches. Het Sportakkoord 2 loopt tot en met 31 december 2026.</p>
Invzetten op veilige sport		Vanaf 2023	VWS	<p>Via het actieplan veilige en integere sport geeft het ministerie van VWS een extra financiële impuls van tien miljoen euro aan een veilige sport voor 2023-2024. Met dit geld worden onder andere acht integriteitsmanagers aangenomen. Het Sportakkoord is bedoeld voor de lokale sport. Deze impuls versterkt vooral de landelijke mogelijkheden, zoals de integriteitsmanagers die de sportbonden ondersteunen bij het tegengaan van seksueel grensoverschrijdend gedrag, voorlichting en opleidingen. Ook wil het ministerie van VWS via het Platform Ondernemende Sport extra in te zetten op een sociaal veilige sport voor de ondernemende sport, waaronder ook integriteitsmanagers.</p>
Aanpak grensoverschrijdend gedrag in de danssector		2023-2025	VWS en OCW	<p>Verinorm bracht het onderzoek 'Schaduw dansen' over misstanden in de danssector uit op maandag 22 mei 2023.¹⁴ Op 15 juni 2023 is een beleidsreactie¹⁵ naar de Tweede Kamer gestuurd met een reactie op de resultaten en aanbevelingen. De Alliantie Dans Veilig is op 22 juni gestart. De ministeries van VWS en OCW ondersteunen de alliantie financieel van 2023 tot en met 2025 om de aanbevelingen van het onderzoek uit te voeren. Ook komt er een onafhankelijke opvolgingscommissie, die zicht houdt op de voortgang van de aanbevelingen.</p>
Onderzoek veilige en integere sport en evaluatie sporttucht recht		2023-2024	VWS	<p>Er is een onderzoek gedaan naar een veilige en integere sport, inclusief een evaluatie van het sporttucht recht. De Tweede Kamer heeft op 28 maart 2023 het AEF rapport 'samen de lat hoger leggen' ontvangen. De minister van VWS informeert de Tweede Kamer in het eerste kwartaal van 2024 over de voortgang van de professionalisering van het Instituut Sportrechtspraak. In die brief is ook aandacht voor het perspectief van de slachtoffers.</p>

¹⁴ Verinorm (2023) [Schaduw dansen. Een onderzoek naar grensoverschrijdend gedrag in het dansen.](#)

¹⁵ Kamerstukken II 2022/23 34843; 30234, nr. 77

 Afgerond
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 3				
Organisaties hebben processen voor preventie, signalering en opvolging op orde				
Dialogotafel sport		2023-2025	Regerings-commissaris, VWS	Op 20 december 2023 vond een slachtoffergesprek in de sport plaats. Het gesprek werd door de regeringscommissies en het ministerie van VWS georganiseerd. Het gesprek ging in op het perspectief van slachtoffers bij het doen van een melding.
Rondetafelgesprek dans		2023	Regerings-commissaris, OCW en VWS	In 2023 heeft de regeringscommissaris drie rondetafelgesprekken georganiseerd voor de danssector in samenwerking met de ministeries van VWS en OCW en klokkenluider Kim Koumans. Eén tafel was gericht op de ervaringen van slachtoffers. Eén betrof de aanpak van grensoverschrijdend gedrag in de opleidingen en de culturele tak. De derde ging over de danssport.
Verkenning aanscherpen VOG in het onderwijs		2023-2024	OCW	Justis en de ministeries van JenV, SZW en OCW hebben gesproken over mogelijkheden om de VOG-systematiek in het funderend onderwijs aan te passen, waaronder periodieke en continue screening. Uw Kamer wordt hier in het voorjaar van 2024 nader over geïnformeerd.
Intensiveren monitor sociale veiligheid		2023-2024	OCW	De verplichte jaarlijkse monitor sociale veiligheid voor scholen in het funderend onderwijs wordt uitgebreid. Er komen meer verdiepende vragen en er worden meer leerlingen bevraagd. Op 20 december 2023 heeft de Tweede Kamer de eerste monitor integrale veiligheid voor het mbo ontvangen. ¹⁶ Voor de zomer 2024 volgt een inhoudelijke beleidsreactie.
Ontwikkeling normenkader primair- en voortgezet onderwijs		Vanaf 2023	OCW	De 'Alliantie tegen (seksueel) grensoverschrijdend gedrag in het onderwijs' is van plan om de komende tijd samen met het onderwijs te onderzoeken of het mogelijk is om een zogenoemde 'veldnorm' te ontwikkelen: een richtlijn waaraan het onderwijsveld zich committeert. Het doel is een veilig, open en seksueel integer leerklimaat, waarin ieders wensen en grenzen worden erkend en gerespecteerd.
Uitbreiding meld- en overlegplicht seksuele intimidatie (in wetsvoorstel Vrij en Veilig)		Q1 2024	OCW	Het wetsvoorstel Vrij en veilig onderwijs regelt dat de huidige meld- overleg- en aangifteplicht wordt uitgebreid. Het voorstel is om de meld- en overlegplicht uit te breiden naar gevallen van seksuele intimidatie. Daarnaast is het voorstel om in de meld-, overleg- en aangifteplicht het criterium voor minderjarigheid van de leerling en de student te laten vervallen. Begin 2024 is het wetsvoorstel ter advisering naar de Raad van State gegaan.
Bestuursakkoord over sociale veiligheid in hoger onderwijs en de wetenschap		2022-2031	OCW	In juli 2022 sloten de minister van OCW en de universiteiten en hogescholen een bestuursakkoord met daarin drie afspraken over de sociale veiligheid in het hoger onderwijs en de wetenschap. 1. Instellingen zorgen zelf voor een eenduidige en structurele monitor van ervaren sociale veiligheid. Instellingen moeten vanaf 2024 aan deze afspraak voldoen. 2. Instellingen stellen uiterlijk eind 2022 gedragsregels op waarin staat dat zij onveilig en grensoverschrijdend gedrag niet tolereren. Alle instellingen voldoen aan deze afspraak. 3. Instellingen besteden in hun jaarverslag expliciet en herkenbaar aandacht aan ontwikkelingen op het gebied van sociale veiligheid en inclusie. Alle instellingen voldoen aan deze afspraak.

¹⁶ Kamerstukken II 2023/24, 29240, nr. 135.

 Afgerond
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 3				
Organisaties hebben processen voor preventie, signalering en opvolging op orde				
Integrale aanpak sociale veiligheid in hoger onderwijs en de wetenschap		Vanaf Q2 2023	OCW	<p>Op 8 juni 2023 heeft de Tweede Kamer de integrale aanpak sociale veiligheid in het hoger onderwijs en onderzoek ontvangen.¹⁷ Het doel is om met universiteiten en hogescholen te werken aan een duurzaam veilige leer- en werkomgeving. De aanpak bestaat onder andere uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toevoeging van een zorgplicht voor de sociale veiligheid van studenten in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW); • Uitbreiding van de meld-, overleg- en aangifteplicht zedenmisdrijven in de WHW; • Verbetering van de voorzieningen voor klachten en melden voor studenten en medewerkers; • Versterken van het van toezicht op sociale veiligheid; • Stimuleren van samenwerking tussen de onderwijsinstellingen. <p>Voor de zomer van 2024 informeert de minister van OCW de Kamer over de voortgang van de aanpak. Aanvullend is de regeringscommissaris gevraagd te adviseren hoe in deze aanpak ook aandacht kan zijn voor de aanpak van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Dit advies is in januari 2024 verschenen. De minister betreft dit advies bij de integrale aanpak sociale veiligheid.</p>
Advisering aanpak sociale veiligheid in hoger onderwijs en de wetenschap		Q1 2024	Regeringscommissaris	In januari 2024 heeft de regeringscommissaris een advies gepubliceerd over de vijf maatregelen van de integrale aanpak sociale veiligheid in het hoger onderwijs en universiteiten. ¹⁸ De aanbevelingen die gaan over het voorkomen van seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld worden betrokken bij de vorming van de regiegroep die de aanpak gaan vormgeven. Daarnaast benoemt de regeringscommissaris aandachtspunten bij de zorgplicht en de verbetering van de meld- en klachtenprocedures. Daarnaast geeft ze inhoudelijke ideeën mee over de invulling en uitwerking van onderwerpen van de regiegroep.
Onderzoek naar klachtenprocedures onderwijssector		Q4 2024	OCW	In de Integrale Aanpak Sociale Veiligheid is, mede naar aanleiding van gesprekken met instellingen en andere veldpartijen, aangekondigd dat de minister van OCW een onderzoek laat uitvoeren naar de klacht- en meldsystemen in het hoger onderwijs en de wetenschap. Het onderzoek is recent gestart. De resultaten, inclusief handelingsperspectieven, worden eind 2024 verwacht.
Onderzoek grensoverschrijdend gedrag landelijke publieke mediadienst		Q1 2024	OCW	De Onderzoekscommissie Gedrag en Cultuur Omroepen (OGCO) onderzocht, onder leiding van Van Rijn, grensoverschrijdend gedrag binnen de landelijke publieke mediadienst. Het rapport Niets gezien, niets gehoord, niets gedaan is 1 februari 2024 verschenen. ¹⁹ Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de NPO. In maart 2024 stuurt de staatssecretaris voor Cultuur en Media de beleidsreactie op dit rapport.
Verbetering van de arbeidsomstandigheden creatieve, cultuur- en mediasector		Vanaf 2023	OCW	Er worden afspraken gemaakt over de randvoorwaarden voor betere arbeidsomstandigheden in de culturele en creatieve sector. ²⁰ De NPO heeft afspraken gemaakt voor een hogere norm voor vaste aanstelling van programmamakers. In de huidige cao omroepersoneel, die loopt van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2023, zijn stappen gezet om de verhouding tussen vaste contracten en flexibele contracten aan te scherpen van 60%-40% tot 70%-30%. Afgelopen zomer heeft de NPO, mede namens de omroepen en de RPO en regionale omroepen, een akkoord bereikt over een nieuwe omroep-cao voor 2024. Daarin is naast een loonstijging ook meer werkzekerheid voor werknemers van de publieke omroep geregeld.

¹⁷ Integrale aanpak sociale veiligheid in hoger onderwijs en de wetenschap (2023) rijksoverheid.nl

¹⁸ Advies aan de demissionair minister van OCW over de aanpak van seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld in het hoger onderwijs en de wetenschap | Brief | RCGOG

¹⁹ Onderzoekscommissie Gedrag en Cultuur Omroepen (2024) [Niets gezien, niets gehoord, niets gedaan. De zoekgemaakte verantwoordelijkheid.](#)

²⁰ Kamerstukken II 2022/23 29544, nr. 1199 en Kamerstukken II 2023/24, 32820, nr. 513.

 Afgerond
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 3				
Organisaties hebben processen voor preventie, signalering en opvolging op orde				
Professionaliseren bedrijfsvoering, bestuur en toezicht in culturele en creatieve sector		2021-2024	OCW	De culturele en creatieve sector werkt met drie codes: de Fair Practice Code, de Code Diversiteit en Inclusie en de Governance Code Cultuur. De codes zijn beschikbaar voor de hele sector en worden in de periode 2021-2024 onderschreven door alle culturele instellingen die basisinfrastructuur (bis) subsidie ontvangen.
Advisering professionalisering meldpunt Mores		Q2 2023	Regerings-commissaris	De regeringscommissaris heeft op 14 april 2023 geadviseerd over de toegankelijkheid en professionaliteit van het meldpunt Mores. ²¹ Ze heeft aanbevelingen gedaan voor de korte en lange termijn.
Meldpunt Mores		2023-2025	OCW	De financiering van Mores wordt voortgezet tot en met 2025. Naast de meldfunctie gaat Mores zich ook richten op kennis en advies. De staatssecretaris voor Cultuur en Media verkent hoe de aanbevelingen van de regeringscommissaris rondom Mores geïmplementeerd kunnen worden.
Veilige kerk		Q4 2023-2025	OCW	Vanaf eind november 2023 tot en met 2025 krijgt stichting Veilige Kerk subsidie van het ministerie van OCW. Deze stichting is een initiatief van drie kerkelijke meldpunten en helpt kerken om seksueel grensoverschrijdend gedrag binnen de kerk te (h) erkennen, te voorkomen en aan te pakken. Het doel van het project is dat kerkelijke gemeenten waar dat nog niet gebeurt, meer doen aan het voorkomen van seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld. Zodat ze daarmee een veilige kerk zijn of worden. Het project stimuleert onder andere het gesprek over seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld, gedragscodes en protocollen, (bij)scholing vertrouwenspersonen en de inrichting van meldpunten met doorverwijzingen naar professionele hulpverleners en/of klachtenprocedures.
WODC-onderzoek Omgang met seksueel misbruik en aangiftebereidheid binnen religieuze gemeenschappen		2024	JenV	Tijdens het commissiedebat Integrale aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag van 24 mei 2023 zijn vragen gesteld over de positie van slachtoffers binnen religieuze gemeenschappen. Hier wordt specifiek aandacht aan gegeven door de uitvoering van het onderzoek 'Omgang met seksueel misbruik en aangiftebereidheid binnen religieuze gemeenschappen in Nederland'. Het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum is eind 2023 gestart met dit onderzoek. Er worden verschillende geloofs-gemeenschappen en organisaties onderzocht en bij het onderzoek betrokken. Het onderzoek heeft vier verschillende doelen: 1. In kaart brengen van de visie op en omgang met seksueel misbruik in een religieuze context in binnen- en buitenland en de factoren die hiermee samenhangen; 2. Het verkrijgen van een actueel beeld van de prevalentie van seksueel misbruik in religieuze gemeenschappen; 3. Inzicht krijgen in de hulpvraag van slachtoffers van seksueel misbruik in religieuze gemeenschappen; 4. Inzicht krijgen in de omgang met en hulpverlening aan slachtoffers van seksueel misbruik in religieuze gemeenschappen. Het onderzoek loopt tot eind 2024, het rapport wordt in het voorjaar van 2025 verwacht. De resultaten van dit onderzoek zijn mogelijk ook relevant voor acties onder actielijn 5.
Stimuleren sectorale aanpak Bouw en techniek		Vanaf 2024	Regerings-commissaris	De regeringscommissaris werkt samen met sociale partners en brancheorganisaties aan een sectorale aanpak in de Bouw en Techniek. Deze start medio 2024. Daarbij zal aandacht zijn voor sectorale afspraken en een sectorale cultuurverandering. In 2024 wordt de eerste tafel Bouw en Techniek georganiseerd.
Stimuleren sectorale aanpak zorg		Vanaf Q4 2023	Regerings-commissaris	De regeringscommissaris werkt samen met sociale partners en brancheorganisaties aan een sectorale aanpak in de zorg. Deze is eind 2023 gestart. In de aanpak zal aandacht zijn voor sectorale afspraken en een sectorale cultuurverandering.

²¹ Brief aan staatssecretaris Uslu voor Cultuur en Media over advies governance Mores | Brief | RCGOG

 Afgerond
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 3				
Organisaties hebben processen voor preventie, signalering en opvolging op orde				
Advisering vrouwen PI's		Q1 2024	Regerings-commissaris	De regeringscommissaris heeft in februari 2024 advies uitgebracht over het voorkomen van seksueel grensoverschrijdend gedrag in penitentiaire inrichtingen waar vrouwen gedetineerd zijn. Het advies volgde op de bevindingen van de Inspectie van JenV over de misstanden in penitentiaire inrichting (PI) Nieuwersluis. Ook heeft de minister voor Rechtsbescherming maatregelen aangekondigd in zijn brief van 31 mei 2023. ²²
Innovatie challenge voor startups nr. 2: Tool om online discriminatie te voorkomen		2023-2024	SZW	<p>Het ministerie van SZW is een pilot gestart om te onderzoeken welke uitdagingen kleine en middelgrote sociale mediaplatformen ervaren in het modereren van hun content. Binnen deze pilot wordt bekeken of, en onder welke voorwaarden, kunstmatige intelligentie hier bij kan helpen.</p> <p>De startup Tilt heeft 25.000 euro ontvangen om een tool te ontwikkelen om kleine online platformen en moderators te helpen met het tegengaan van online discriminatie. Tilt biedt met haar onderzoeksplatform een oplossing die gesignaleerde haatspraak en discriminatie congruent en met geminimaliseerde bias kan signaleren, categoriseren en uiteindelijk aanpakken. Tilt gebruikt onder andere zogenaamde 'scrapers'. Dit zijn gedigitaliseerde verzamelaars van online discriminatie met ondersteuning van kunstmatige intelligentie. De tool wordt nu klaar gemaakt voor de communicatie van Sens.Info Nederland op TikTok. Naar verwachting signaleert dit ook seksuele intimidatie. Dit zal blijken uit de evaluatie.</p>

Activiteit	Status	Oorspronkelijke planning	Wie	Toelichting
Actielijn 4				
Iedereen herkent seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld en kan hierop reageren				
Project DoeMeeMet5D		2023- 2025	OCW	<p>In mei 2023 is Fairspace gestart met het project 'DoeMeeMet5D'. Dit project maakt omstanders bewust van hun rol bij het voorkomen en bestrijden van seksueel grensoverschrijdend gedrag en straatintimidatie. Ook biedt het omstanders handelingsperspectief in concrete situaties. Dit doet Fairspace onder andere door het organiseren van trainingen en pop-up acties, waarbij zij werken met de 5D-benadering.²³ In 2023 maakte Fairspace met hun pop-up 843 personen bewust van hun rol als omstander. Daarnaast trainden zij 27 trainers in de 5D-benadering in de steden Utrecht, Amsterdam, Tilburg, Nijmegen, Maastricht en Wageningen.</p> <p>Ook ontwikkelt Fairspace een online educatief platform en een VR/AR-omstander experience om omstanders op innovatieve wijze in aanraking te laten komen met concrete situaties. Deze worden respectievelijk in 2024 en 2025 opgeleverd. Daarnaast zet Fairspace in op co-creatie trajecten waarbij zij met kleine specifieke groepen kijken naar de veiligheid in hun gemeenschap. In 2023 is Fairspace hiermee gestart in wijken in Utrecht en Amsterdam. Fairspace verwacht in 2024 dergelijke trajecten uit te rollen in wijken in Tilburg en Rotterdam.</p>

²² Kamerstukken II 2022/23, 24587 nr.898

²³ Distract (afleiden), delegate (delegeren), document (documenteren/vastleggen), delay (na een incident reageren richting een slachtoffers) en direct (ingrijpen).

 Afgerond
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Oorspronkelijke planning	Wie	Toelichting
Actielijn 4				
Iedereen herkent seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld en kan hierop reageren				
Instellingssubsidie Verandering van Binnenuit 2.0		2023- 2027	OCW, SZW	Dit samenwerkingsverband tussen het Consortium Zelfbeschikking, LCC+ en Movisie werkt aan de veiligheid, gelijkheid en acceptatie van vrouwen en lhbtqi+ personen binnen gesloten gemeenschappen. Hierbij is expliciete aandacht voor omstanders als voortrekkers van verandering. Ook werkt de alliantie aan het bevorderen van de (sociale) veiligheid van vrouwen en lhbtqi+ personen in de privésfeer en in de publieke ruimte (zie voor meer informatie pagina 4).
Programma Veilige Steden		2023- 2026	OCW	Het programma Veilige Steden richt zich op het versterken van de veiligheid van vrouwen en meisjes in de openbare ruimte en tijdens het uitgaan. Gemeenten voeren binnen het programma verschillende soorten activiteiten uit, afhankelijk van hun lokale context. Bijvoorbeeld een campagne gericht op de lokale omgeving, een meldpunt voor slachtoffers van straatintimidatie, het ontwikkelen van een lesprogramma, of trainingen in de lokale horeca. Hierbij worden lokale partners aangehaakt. Movisie ondersteunt de gemeenten door het maken van handreikingen en het organiseren van bijeenkomsten. In december 2023 is de eerste handreiking <i>Do's en Don'ts</i> bij de aanpak van straatintimidatie en seksueel grensoverschrijdend gedrag in het uitgaansleven' gepubliceerd en het eerste werkatelier georganiseerd.
Samenwerking met Regenboogsteden		2023- 2026	OCW	Het ministerie van OCW werkt samen met de Regenboogsteden. Deze 56 steden zetten met lokaal lhbtqi+ beleid in op veiligheid, weerbaarheid en meer sociale acceptatie van lhbtqi+ personen. Het ministerie van OCW kijkt met de Regenboogsteden of er meer kan worden gedaan tegen seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld tegen lhbtqi+ personen.
Aanpak straatintimidatie		Q3 2023	JenV	Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) heeft een quickscan uitgevoerd naar de aard en omvang van straatintimidatie bij gemeenten. ²⁴ De resultaten zijn in november 2023 gepubliceerd. Het onderzoek geeft een beeld van de kennis die gemeenten hebben over het thema straatintimidatie. Ook laat het zien hoe ze ermee omgaan. Het ministerie van JenV is in gesprek met het CCV, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het programma Veilige Steden hoe verder te gaan met de resultaten van de quickscan.
Verkenning AI en lhbtqi+ emancipatie		2024	OCW	In het voorjaar van 2024 ontvangt de Tweede Kamer een algemene verkenning naar kunstmatige intelligentie en lhbtqi+-emancipatie. Op dit moment wordt gekeken hoe de uitkomsten in het emancipatiebeleid kunnen worden verwerkt. Online veiligheid is een van de maatschappelijke deelgebieden waar de verkenning naar kijkt.

²⁴ CCV (2023) 'Straatintimidatie lijkt een genormaliseerd probleem' - Het CCV

 Afgerond
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 5				Er is goede hulpverlening die makkelijk vindbaar is
Traject 'inrichting landschap steun- hulp- en meldpunten'		2023-2025	VWS	<p>De ministeries van VWS en JenV zijn in aansluiting op een initiatief van ketenpartners samen met de VNG en deze partijen gestart met het traject 'inrichting landschap steun-, hulp- en meldpunten'. In dit traject verkennen ze hoe ze tot een gedragen en duurzaam ontwerp van het landschap van laagdrempelige hulpverlening kunnen komen. Het hulpverleningslandschap is versnipperd en er zijn veel verschillende hulporganisaties actief. Zowel landelijk als regionaal. Ook bestaat overlap in hulpvragen en in het aanbod van hulp-, steun- en meldpunten.</p> <p>Op andere plekken in de keten is er een gebrek aan specifieke kennis en expertise. Tot slot hebben we te maken met verschillende hulpverleningsketens waarbinnen al is geïnvesteerd in een eenduidige toegang, een goed lopende samenwerking en goede doorverwijzing (denk aan: huiselijk geweld). Partijen willen voor dit traject dan ook de tijd nemen en verwachten dat het de komende twee jaar zal lopen.</p>
Advisering impact uitvoeringsketen		Q2 2024	Regerings-commissaris	De regeringscommissaris heeft met hulp van het Verwey Jonkerinstituut data verzameld en geanalyseerd over de ontwikkeling van het aantal meldingen van seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld. Ook is de impact daarvan voor de uitvoering van vijf organisaties geanalyseerd: Helpwanted, Centrum Seksueel Geweld, Veilig Thuis, Slachtofferhulp Nederland en Centrum Veilige Sport Nederland. Daarna volgt kwalitatief onderzoek. De verwachte oplevering van het advies is voorjaar 2024.
Sturen op instroom en uitstroom in de keten		2024-2025	VWS	De ministeries van VWS en JenV zullen in 2024 een opdracht gaan uitzetten tot het verkrijgen van betere sturingsinformatie voor monitoring van in- en uitstroom in de keten. Dit doen ze in samenwerking met de VNG en naar alle waarschijnlijkheid het Wetenschappelijk Onderzoek en Datacentrum (WODC) en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM).
Regionale aanpak seksueel geweld		2023-2025	VWS	In 2023 is opdracht gegeven voor een regionale aanpak om gemeenten te helpen in hun opdrachtgevende rol bij de aanpak van seksueel geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag. Deze regionale aanpak wordt nu uitgevoerd. Voor het vervolg wordt binnen het NAP met onder andere de ministeries van VWS, OCW en JenV, en de regeringscommissaris en VNG onderzocht hoe we een meer integrale ondersteuningsaanpak kunnen maken. Deze aanpak moet goed aansluiten bij de behoeften van gemeenten. Voor een effectieve aanpak van seksueel geweld op regionaal niveau wordt hierbij voortgebouwd op kennis en inzet van andere waardevolle trajecten en instrumenten, zoals Veilige Steden en Bouwstenen.
Onderzoek goede hulpverlening		2023-2025	VWS	<p>De ministeries van VWS en JenV hebben eerder opdracht verleend om een handreiking te maken met uitgangspunten voor goede hulpverlening bij (online) seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld. Ook een interventiekader moet hiervan onderdeel zijn. Deze opdracht zal verweven worden met het traject 'inrichting landschap steun-, hulp- en meldpunten' om zo de samenhang van de acties goed te borgen.</p> <p>Eerder was de verwachting dat 'een goed georganiseerd hulpverleningslandschap' in 2023 afgerond zou zijn. De verwachting is nu dat dit in 2025 is. Veel acties onder actielijn 5 bouwen voort op deze actie. Het gaat om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inzetten op de randvoorwaarden – op basis van beschikbare monitoringinformatie. Het plan is om in 2024 monitoringinformatie te verzamelen. • Onderzoek om de beschikbare en nog ontbrekende kennis in beeld te brengen ten behoeve van goede hulpverlening. Hiervoor moeten partijen het eerst met elkaar eens zijn goede hulpverlening betekent (opdrachten landschap én uitgangspunten). • Stimuleren goede hulpverlening die aansluit op de geformuleerde uitgangspunten. Hiervoor moet eerst duidelijkheid zijn over het landschap. Naar verwachting zal dit in 2025 helder zijn.

 Afgerond
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 5				
Er is goede hulpverlening die makkelijk vindbaar is				
Hulpverlening bij seksualiteitsvraagstukken van jongeren		2023-2025	VWS	Voor vragen rondom seksualiteit kunnen jongeren tot 25 jaar anoniem en vrijblijvend terecht bij de GGD. Hier kunnen zij counseling en een doorverwijzing krijgen als dat nodig is. Onderwerpen die hier bijvoorbeeld besproken worden zijn seksualiteit, anticonceptie, en/of seksuele grensoverschrijding of seksueel geweld. Deze seksualiteitshulpverlening worden ook wel Sense-consulten genoemd. Naast een fysieke afspraak, is de GGD/Sense ook bereikbaar via chat, telefoon en mail. De laagdrempeligheid en openheid van de GGD biedt een veilige omgeving om seksualiteitsvraagstukken te bespreken. Dat valt ook terug te zien in de toenemende aantallen jongeren die hun weg naar Sense weten te vinden. De diensten van de GGD'en zijn een aanvulling op onder andere de huisartsenzorg.
Onderzoek daderprofielen seksuele delicten		Q3 2023	JenV	Het onderzoek is afgerond op 28 juli 2023. Het doel van het onderzoek was om op basis van bestaande (overzichts-)literatuur meer zicht te krijgen op plegers van zedendelicten. Hierin komt naar voren dat typologieën van plegers van zedendelicten apart zijn ontwikkeld voor verschillende subgroepen (bijvoorbeeld plegers van verkrachting, kindermisbruik, seksuele moord, en online zedendelicten, en vrouwelijke plegers van zedendelicten). Er blijken meer verschillen dan overeenkomsten te zijn. Zo valt op dat binnen elke subgroep van plegers van zedendelicten, de typologieën primair op een andere factor gebaseerd lijken te zijn. Bij de typologieën van verkrachting en seksuele moord wordt met name onderscheid gemaakt op basis van de motieven van de pleger, bij de typologieën van kindermisbruik is het onderscheid met name gericht op de primaire seksuele voorkeur van de plegers, bij de typologieën van vrouwelijke plegers ligt de focus sterk op de aan- of afwezigheid van een mannelijke medepleger, en bij typologieën van online delicten ligt een sterke nadruk op het al dan niet tot doel hebben om in het echt fysiek misbruik te plegen. Als gevolg hiervan zijn de typen plegers die onderscheiden worden in de (overkoepelende) typologieën binnen elke subgroep van plegers van zedendelicten vaak erg verschillend. Een overeenkomst die desalniettemin gevonden kan worden is dat in alle (overkoepelende) typologieën binnen elke subgroep van plegers van zedendelicten een onderscheid gemaakt kan worden tussen plegers die primair seksueel gemotiveerd zijn om een specifiek type slachtoffer te misbruiken en plegers die niet primair seksueel gemotiveerd zijn en/of geen seksuele voorkeur hebben voor het type slachtoffer dat zij misbruiken. Er kan helaas betrekkelijk weinig worden gezegd over de aanpak van verschillende typen plegers. Het onderzoek is te vinden op de website van het WODC. ²⁵
Onderzoek veiligheidsbeleving jeugdzorg met verblijf (waarin aandacht is voor ervaringen van jeugdigen omtrent seksueel grensoverschrijdend gedrag/ seksueel geweld binnen de jeugdzorginstelling)		Q3 2024	VWS	Het onderzoek heeft twee doelen. Het is allereerst bedoeld om inzicht te krijgen in de hoe vaak geweld bij jongeren die in de jeugdzorg verblijven (waaronder pleegzorg) voorkomt. Ook gaat het over hun gevoel van veiligheid. Daarnaast is het de bedoeling om met dit onderzoek te monitoren of er zaken zijn veranderd sinds het vorige onderzoek uit 2021. Zo kunnen we blijven leren en de jeugdzorg verbeteren.
Verkenning naar de meerwaarde van een periodieke check up bij minderjarige slachtoffers van seksueel geweld		Q3 2024	VWS	Het ministerie van VWS verkent of het wenselijk is om een periodieke check up te doen bij minderjarige slachtoffers van seksueel geweld. Daarnaast is het belangrijk om te weten of dit meerwaarde heeft voor slachtoffers.
Stimuleren regionale aanpak Groningen		Q4 2023	Regerings-commissaris	In november 2023 was er een werkbezoek in Groningen. Hier zijn provinciebestuur, burgemeesters en zorg- en strafrechtketen met elkaar in contact zijn gebracht voor de start van het Gronings offensief tegen seksueel geweld. Ook is een dialogotafel georganiseerd met de bevolking van Ommelanden.

²⁵ <https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/3290>

 Afgerond
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 5				
Er is goede hulpverlening die makkelijk vindbaar is				
Stimuleren regionale aanpak Limburg		Q4 2023	Regerings-commissaris	In september 2023 was er een werkbezoek in Limburg. Hierbij zijn provinciebestuur, zorg- en strafrechtketen, Universiteit van Maastricht en de top van bedrijven en opleidingen met elkaar in contact gebracht voor een regionaal actieprogramma tegen seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld. Ook is een dialoogtafel georganiseerd met de inwoners van Maastricht.
Regionale bezoeken		2024-2025	Regerings-commissaris	In 2024 zal de regeringscommissaris vaker op bezoek gaan in verschillende regio's. De regio's worden met elkaar in contact gebracht om kennis te delen over hun aanpakken en over culturele overeenkomsten en verschillen.

